യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 74

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ലീലയാ്പശ്യതി വപുഃഖ് കാലേ-നാത്മനി ജായതേ .
രമ്യ+സ്യാ/പ+ശ്യതോ വ+ക്രം ഹൃദി ദൗരൂ+പ്യ/ധീരിവ .. 1

ത+ദ്വശാ-ദിയ-മായാതാ മഹതീ മേദുരോ-ദരാ .
മായാ മദ-മഹാ-ശക്തിഃസ് സുരാ+സ്വാദ-ലവാ-ദിവ .. 2

തയാ-നയാ വികാരി+ണ്യാ തദ-തദ്/ഭാവ-ഭൂതയാ .
ഇദം സംപന്ന-മഖിലംൻ താപാ-ദിവ മരൗ പയഃ .. 3

മനോ ബുദ്ധി-രഹംങ്-കാരോ വാസനാ+ശ്ചേന്ദ്രി-യാണ്യപി .
ഏവംങ്-കലിത-നാമാങ്കൈഃസ്/ സ്ഫുര+ത്യാ+ത്മാബ്ധി/രമ്ബു/ഭിഃ .. 4

ചിത്താഹംങ്-കാരയോർ/ദ്വിത്വം വച+സ്യസ്തി ന വസ്തുതഃ .
യ+ച്ചി+ത്തം സ+ഹ്യ-ഹംങ്/ കാരോ/ യോ്ഹംങ്-കാരോ മനോ ഹി തത് .. 5

വ്യതി-രി+ക്തം ഹിമാ+ച്ഛൗ+ക്ല്യ/മിതി സംക+ല്പ്യതേ യഥാ .
മുധൈവ ക+ല്പ്യതേ ഭേദ+ശ്ചിത്താഹംങ്-/കാരയോസ്-തഥാ .. 6

മനോഹംങ്/കാരയോ-രന്തർ/ദ്വയോ-രേകത-രക്ഷയേ .
ക്ഷീണേ+ ദ്വേ ഏവ ഹി യഥാ പട/ശൗ+ക്ല്യേ പട+ക്ഷയേ .. 7

തു+ച്ഛാം മോ+ക്ഷധിയംൻ ത്യക്ത്വാ ബന്ധ-ബുദ്ധിംൻ തഥൈ-ഷണാമ് .
സ്വവൈ-രാഗ്യ/വിവേ-കാ+ഭ്യാംങ് കേവലംങ് ക്ഷപയേ+ന്മനഃ .. 8

മോ+ക്ഷോ മേ്സ്/ത്വിതി ചിന്താ+ന്തർ/ജാതാ ചേദു+ത്ഥിതം മനഃ .
മന-നോത്കേ മന+സ്യു+ച്ചൈർ/വപുർ-ദോഷായ കേവലമ് .. 9

ആത്മ+ന്യതീതേ സർവസ്-മാത്-സർവ-ഭൂതേ്ഥവാ തതേ .
കോ ബന്ധഃഖ് ക+ശ്ച വാ മോ+ക്ഷോ നിർമൂലം മനനംങ് കുരു .. 10

വായുഃസ്/ സ്പന്ദന-ധർമ+ത്വാ+ദ്യദാ ചലതി ദേഹകേ .
തദാ+ സ്ഫുരതി ഹസ്താങ്ഗ/രസനാ-പല്ലവാ-വലീ .. 11

പാദപേ പല്ലവ+ശ്രേണീംഞ് ചാലയ+ത്യനിലോ യഥാ .
തഥൈ-വാങ്ഗാ/വലീംവ് വായുർ-ദേഹേ സംചാല/യ+ത്യലമ് .. 12

ചിത്-സർവ+വ്യാപിനീ സൂ+ക്ഷ്മാ ന-ചലാ നൈവ ചാല്യതേ .
ന+ സ്വതഃസ്/ സ്പന്ദ-മായാതി ദേവാ-ചല ഇവാ-നിലൈഃ .. 13

പ്രതി-ബിമ്/ബിത-സർവാർഥാ/ കേവലം സ്വാ+ത്മനി+ സ്ഥിതാ .
പ്രകാശയതി ബോധേന ജഗ+ന്തീ/മാനി ദീപവത് .. 14

തത്ര കോ്ഽയം മുധാ മോഹോ ഭവതാ-മതി-ദുഃഖദഃ .
അയം സോ്ഽഹം/ മമാങ്/ഗാനി മമേദംഞ്ച് ചേതി ദുർധിയാമ് .. 15

ഇതി ക+ല്ലോല-ഹതയാ ദൃശാ നിത്യമ-നിത്യയാ .
ജ്ഞത്വ-കർതൃ+ത്വ/ഭോ+ക്തൃത്വ+ക്രിയാസ-മുപ-ലഭ്യതേ .. 16

തത്രായ-മഹ-മാഗന്താ ഭോക്താ കർതേതി ജായതേ .
മുധൈ-വാജ്ഞാത-താപോ+ത്ഥാ മൃഗ-തൃഷ്ണേവ വാസനാ .. 17

അ+ജ്ഞ/തൈഷാ മനോ-മത്ത/മൃഗംവ് വിഷയ-തർഷുലമ് .
അസ+ത്യൈവ ഹി സ+ത്യേവ മൃഗ-തൃഷ്ണേവ കർഷതി .. 18

വി+ജ്ഞാതാ സ+ത്യ-രൂപാംഗ നാശംയ് യാതി പലായതേ .
വിപ്ര-മധ്യാത്/പരി+ജ്ഞാതാ യഥാ ചാണ്ഡാല-കന്യകാ .. 19

അവി+ദ്യാ-സം/പരി+ജ്ഞാതാ/ നചൈനം പരി-കർഷതി .
മൃഗ-തൃഷ്ണാ പരി+ജ്ഞാതാ തർ-ഷുലേ നാവ-കർഷതി .. 20

പരമാർ/ഥാവ-ബോധേന സമൂലം രാമ വാസനാ .
ദീപേനേ/വാ+ന്ധ-കാര+ശ്രീർ/ഗല+ത്യാലോക ഏതി ച .. 21

നാ+സ്ത്യ/വിദ്യേതി സംഞ്-ജാതേ/ നി+ശ്ചയേ ശാസ്ത്ര-യു+ക്തിതഃ .
ഗല+ത്യ-വിദ്യാ താപേന തുഷാര-കണികാ യഥാ .. 22

ദേഹ+സ്യാ+സ്യ ജഡ+സ്യാർഥേ/ കിം ഭോഗൈ/രിതി-നി+ശ്ചയഃ .
ഭിന+ത്ത്യാശാ-മലംഞ്ച്. ജ്ഞാതാ പ+ഞ്ജരംങ്ങ് കേസരീ യഥാ .. 23

ആശാ-പരികരേ രാമ/ നൂനം പരി-ഹൃതേ ഹൃദാ .
പുമാനാ-ഗത-സൗന്ദ+ര്യോ+ ഹ്ലാദ-മായാതി ച+ന്ദ്രവത് .. 24

പരാം ശീത-ലതാ-മേതി/ വൃഷ്ടി-ധൗത ഇവാചലഃ .
നിർവൃതിം പരമാംൻ ധത്തേ+ പ്രാപ്ത/രാജ്യ ഇവാധമഃ .. 25

ശോഭതേ/ പരയാ/ ല+ക്ഷ്മ്യാ ശര-ദീവ നഭ+സ്തലമ് .
ആത്മ+ന്യേവ ന മാ+ത്യുച്ചൈഃഖ് കല്പ+സ്യാന്ത ഇവാർണവഃ .. 26

ഭവ+ത്യ-പേത/സംരമ്ഭോ വൃഷ്ടി-മൂക ഇവാമ്/ബുദഃ .
തിഷ്ഠ+ത്യാത്മനി സംവ്-വേത്താ+ പ്രശാന്ത ഇവ വാരിധിഃ .. 27

പരംൻ ധൈര്യ-മുപാ-ദത്തേ+ സ്ഥൈ+ര്യം മേരു-രിവാ-ചലഃ .
രാജതേ+ സ്വച്ഛയാ ല+ക്ഷ്മ്യാ/ ശാന്തേ+ന്ധന ഇവാനലഃ .. 28

ഭവ+ത്യാത്മനി നിർവാണഃഫ് പ്രശാന്ത ഇവ ദീപകഃ .
തൃപ്തി-മായാതി പരമാംൻ നരഃഫ് പീതാ-മൃതോ യഥാ .. 29

അന്തർ-ദീപോ ഘട ഇവ/ മധ്യ+ജ്വാല ഇവാനലഃ .
സ്ഫുരദ്-ദീപ്തിർ/മണി-രിവ+ പ്രയാ+ത്യന്തഃഫ് പ്രകാശ-താമ് .. 30

സർവാ+ത്മകം/ സർവ-ഗതം/ സർവേശം/ സർവ-നായകമ് .
സർവാ-കാരംൻ നിരാകാരം സ്വമാ+ത്മാനം പ്രപ+ശ്യതി .. 31

ഹസ+ത്യല-മതീ-താസ്താഃഫ് പേലവാ ദിവസാ-വലീഃ .
യാസു+ സ്മര-ശര+ശ്രേണീ/ചപലംഞ് ചിത്ത-മാ+സ്ഥിതമ് .. 32

സങ്ഗ/രങ്ഗ/വിനിഷ്/ക്രാന്തഃശ് ശാന്ത-മാന-മനോ+ജ്വരഃ .
അ+ധ്യാ+ത്മ/രതിരാ-സീനഃഫ് പൂർണഃഫ് പാവന-മാനസഃ .. 33

നിർ-മൃഷ്ട-കാമ-പങ്കാ+ങ്കശ്/ഛിന്ന-ബന്ധ-നിജ+ഭ്രമഃ .
ദ്വ+ന്ദ്വ/ദോഷ-ഭയോ+ന്മുക്തസ്/തീർണ-സംസാര-സാഗരഃ .. 34

പ്രാപ്താ-നു+ത്തമ/വി+ശ്രാന്തിർ/ലബ്ധാ-ലഭ്യ/പരാസ്പദഃ .
അനി-വൃത്തി-പദം പ്രാപ്തോ/ മനസാ കർമണാ ഗിരാ .. 35

സർവാഭി-വാഞ്ഛിതാ-രമ്ഭോ/ ന കിംഞ്-ചിദപി വാഞ്ഛതി .
സർവാനു-മോദിതാ-നന്ദോ/ ന കിംചി-ദനു-മോദതേ .. 36

ന-ദ/ദാതി ന ചാദത്തേ/ ന-സ്തൗതി/ ന ച നി+ന്ദതി .
നാസ്ത-മേതി ന ചോദേതി /ന തു+ഷ്യതി/ ന ശോചതി .. 37

സർവാ/രമ്ഭ-പരി+ത്യാഗീ സർവോ/പാധി-വിവർജിതഃ .
സർവാശാ/സംപരി+ത്യാഗീ/ ജീവ+ന്മുക്ത ഇതി സ്മൃതഃ .. 38

സർവൈ/ഷണാഃഫ് പരി+ത്യജ്യ ചേതസാ ഭവ മൗനവാൻ .
ധാരാ നിരവ-ശേഷേണ യഥാ+ ത്യക്ത്വാ പയോധരഃ .. 39

ന തഥാ സുഖ-യ+ത്യങ്ഗ സം/ലഗ്നാ വര-വർണിനീ .
യഥാ സുഖയതി+ സ്വാന്ത/മിന്ദു-ശീതാ നിരാ-ശതാ .. 40

ന-ത/ഥേന്ദുഃസ് സുഖയതി കണ്ഠ-ലഗ്നോ/ഽപി രാഘവ .
നൈരാ+ശ്യം സുഖയ+ത്യന്ത/ര്യഥാ സകല-ശീതലമ് .. 41

പുഷ്പ-പൂർണ-നവ-ലതോ ന തഥാ രാജതേ മധുഃ .
യഥോ-ദാര-മതിർ-മൗനീ നൈരാ+ശ്യ/സമ-മാനസഃ .. 42

ന ഹി/മാദ്രേർന മുക്താഭ്യോ/ ന രമ്ഭാ+ഭ്യോ ന ചന്ദനാത് .
ന ച ച+ന്ദ്ര-മസഃശ് ശൈത്യംൻ നൈരാ+ശ്യാ+ദ്യ/ദവാ+പ്യതേ .. 43

അപി രാ+ജ്യാ-ദപി+ സ്വർഗാ/ദപീ+ന്ദോ/രപി മാധവാത് .
അപി കാന്താ/സമാ-സങ്ഗാ/ന്നൈരാശ്യം പരമം സുഖമ് .. 44

തൃണ-വ+ന്നോപ-കുർവന്തി/ യത്ര+ത്രി/ഭുവന+ശ്രിയഃ .
സാ-പരാ നിർവൃതിഃസ് സാധോ നൈരാശ്യാ/ദുപ-ലഭ്യതേ .. 45

ആപത്/കരഞ്ജ-പരശും/ പരായാ നിർവൃതേഃഫ് പദമ് .
പുഷ്പ-ഗുച്ഛം ശമതരോ/രാലമ്/ബ+സ്വ നിരാ-ശതാമ് .. 46

ഗോഷ്പദം പൃഥിവീ മേരുഃസ് സ്ഥാണു-രാശാഃസ് സമുദ്-ഗികാഃ .
തൃണംൻ ത്രിഭുവനം രാമ/ നൈരാ+ശ്യാലംങ്-കൃതാ-കൃതേഃ .. 47

ദാനാ-ദാന-സമാ-ഹാര/വിഹാര-വിഭവാ-ദികാഃ .
ക്രിയാ ജഗതി ഹ+സ്യ+ന്തേ നിരാശൈഃഫ്/ പുരുഷോത്തമൈഃ .. 48

പദംയ് യസ്യ ന ബധ്നാതി കദാചിത്/കലനാ ഹൃദി .
തൃണീ-കൃത+ത്രി/ഭുവനഃഖ് കേനാസാ-വുപ-മീയതേ .. 49

ഇദ-മേവാ+സ്ത്വിദം മാസ്തു മമേതി ഹൃദി ര+ഞ്ജനാ .
നയ+സ്യാസ്തി തമാത്-മേശംൻ തോല-യ+ന്തി കഥംഞ്ച് ജനാഃ .. 50

സർവ-സംകട-പ+ര്യ+ന്ത/മസംങ്-കട-മലം സുഖമ് .
സൗഭാഗ്യം പരമം ബുദ്ധേർ/നൈരാശ്യ-മവ-ലമ്ബ്യ/താമ് .. 51

നാശാസ്/തേന+ത്വ/മാശാനാംവ് വിദ്ധി മി+ഥ്യാ+ഭ്രമംഞ്ച് ജഗത് .
വഹ+ദ്രഥ+സ്ഥ/ദിക്/ചക്ര-പരാവർത-വദു+ത്ഥിതമ് .. 52

കിം മുഹ്യസി മഹാബാഹോ/ മൂർഖവദ്/ബോധിതോ∫പി സൻ .
മമേദംൻ തദയം സോ∫ഹ/മിത്യുദ്-ഭ്രാ+ന്തേന ചേതസാ .. 53

ആത്-മൈവേദംഞ്ച്. ജഗ+ത്സർവംൻ നാനാ-തേഹന വിദ്യതേ .
ഏകരൂപംഞ്ച്. ജഗജ്-ജ്ഞാത്വാ ധീരൈർ/നാമ ന ഖിദ്യതേ .. 54

യഥാ-ഭൂത-പദാർ/ഥൗഘ/ദർശനാ-ദേവ രാഘവ .
പരമാ+ശ്വാസനം ബുദ്ധേർ/നൈരാശ്യ/മധി-ഗച്ഛതി .. 55

ഭാവാ-ഭാവ-വിസംവ്-വാദ/മുക്ത-മാ+ദ്യ+ന്തയോഃസ് സ്ഥിതമ് .
യദ്രൂപംൻ തത്-സമാ-ലമ്ബ്യ/ പദാർഥാനാം/ സ്ഥിതിംങ് കുരു .. 56

വൈരാഗ്യ-വീര-മനസോ മായേയ-മതി-മോഹിനീ .
പലായ്യ യാതി സംസാരീ മൃഗീ കേസരിണോ യഥാ .. 57

കാന്താ-മു+ദ്ദാമ-മദനാംൽ ലോലാംവ് വന-ലതാ-മിവ .
ജർജരോ/പല-പാഞ്ചാലീ/സമാം പശ്യതി ധീരധീഃ .. 58

ഭോഗാ നാനന്ദ-യ+ന്ത്യ+ന്തഃഖ് ഖേദയ+ന്തി ന ചാപദഃ .
ദൃശ്യ+ശ്രിയോ ഹര+ന്ത്യങ്ഗ നത-മ+ദ്രി/മിവാ-നിലാഃ .. 59

രക്ത-ബാലാങ്ഗ/നസ്യാപി+ ജ്ഞ+സ്യോ-ദാര-ധിയാ മുനേഃ .
കണശഃഫ് പാംസുതാംയ് യാന്തി മനസഃസ് സ്മര-സായകാഃ .. 60

രാഗ+ദ്വേഷ്ടൈഃസ്/ സ്വരൂപ+ജ്ഞോ നാവശഃഫ് പരി-കൃഷ്യതേ .
സ്പന്ദ ഏവാസ്യ നൈതാ+ഭ്യാംങ് കിമു-താ+ക്ര/മണം ഭവേത് .. 61

സമ-ദൃഷ്ട-ലതാ-ലോല/വനി-തോ്ഠ+ദ്രി/ശിലാ-കൃതിഃ .
രമതേ നൈഷ ഭോഗേഷു പാ+ന്ഥോ മരു-മഹീ+ഷ്വിവ .. 62

അയ+ത്നോപ-നതം സർവംൻ ലീലയാ്ഠസക്ത-മാനസഃ .
ഭുങ്ക്തേ ഭോഗഭരം പ്രാജ്ഞസ്/ത്വാലോക-മിവ ലോചനമ് .. 63

കാക-താലീയ-വത്-പ്രാപ്താ ഭോഗാലീ ലലനാ-ദികാ .
സ്വാദിതാ+പ്യങ്ഗ ധീരസ്യ ന ദുഃഖായ ന തുഷ്ടയേ .. 64

സമ്യഗ്/ദൃഷ്ട-പഥംൻ തജ്-ജ്ഞം സുഖ-ദുഃഖ-മതീ മനാക് .
ദ്വേ വീച്യാ-വിവ ശൈലേന്ദ്രംങ് ക്ഷോഭംൻ നേതുംൻ ന ശക്നുതഃ .. 65

ഹേലയാ-ലോകയൻ-ഭോഗാൻ/മൃദുർ-ദാന്തോ ഗത+ജ്വരഃ .
സ്വമേവ പദമാ-ലമ്ബ്യ സർവ-ഭൂതാന്തര+സ്ഥിതമ് .. 66

ജ്ഞസ്-തിഷ്ഠതി ഗത+വ്യഗ്രോ വ്യ+ഗ്രേണാപി സമ+ന്വിതഃ .
ജഗന്തി ജനയ+ന്നേവ+ ബ്രഹ്മൈ/വാത്മ-പരായണഃ .. 67

ആപ-തത്-സു യഥാകാലംയ് യഥാദേശംയ് യഥാക്രമമ് .
*സുഖ-ദുഃഖേഷു ന+ക്ഷോഭ/മേതി ഭൂ-ഭൃ-ദൃ-തു+ഷ്വിവ .. 68

മജ്ജതോ്ഠപി ബഹു+ജ്ഞസ്യ/ രാമ കർമേ+ന്ദ്രിയ+ഭ്രമൈഃ .
അസക്ത-മനസോ നിത്യംൻ ന കിംചി-ദപി മജ്ജതി .. 69

കലംക-യന്തഃഖ് കല+ങ്കേന+ പ്രോച്യതേ ഹേമ നാ+ന്യഥാ .
ഭാവാ-സക്ത്യാ സമാ-സക്ത ഉ+ക്തോ ജന്തുർഹി നാന്യഥാ .. 70

ശരീരാദ്-വ്യതിരിക്തംഞ്. ജ്ഞം പശ്യതഃഫ് പ്രവി-വേകിനഃ .
വികർതി-താങ്ഗ/കസ്യാപി/ നകിംചിത്/പ്രവി/കർതി-തമ് .. 71

സകൃത്/പ്രഭാതംവ് വിമലംയ് യജ്-ജ്ഞാതംഞ്. ജ്ഞാത-മേവ തത് .
നഹി ബന്ധുഃഫ് പരി+ജ്ഞാതഃഫ് പുന-ര+ജ്ഞാ-തതാം വ്രജേത് .. 72

സർപ+ഭ്രാന്തൗ നിവൃത്തായാംൻ ന രജ്ജ്വാം സർപ-ഭാവനാ .
പുനരേതി യഥാ+ പ്രാവൃൺ-നദീ ഗിരി-തടാ+ച്ച്യുതാ .. 73

ന ഹേമ താപ-ശുദ്ധാങ്ഗം സ്വഭാവ-മലമാ-ഗതമ് .
കർദമേ മഗ്ന-മപി സത്-സമാ-ദത്തേ മലം പുനഃ .. 74

ക്ഷീണേ+സ്വ/ഹൃദയ+ഗ്രന്ഥൗ/ ന ബ+ന്ധോ്സ്തി പുനർ/ഗുണൈഃ .
യ+ത്നേ-നാപി പുനർ/ബദ്ധംങ്ങ് കേന വൃന്തേ+ ച്യുതം ഫലമ് .. 75

അവ+ച്ഛേദ/വിചാരാ+ഭ്യാ/മഭിതഃഖ് ഖ+ണ്ഡശോ ഗതമ് .
പാഷാണംഞ്ച് ച മണിംഞ്ച് ചൈവ സംൻ-ധാതുംങ്ങ് കസ്യ ശ+ക്തതാ .. 76

വിജ്ഞാതാ-യാമ-വി+ദ്യായാംങ്ങ്/ കഃഫ് പുനഃഫ് പരി-മജ്ജതി .
പരി+ജ്ഞായ+ ശ്വപാകാനാംയ് യാത്രാംങ്ങ് കഃഫ് പ്രേ+ക്ഷതേ+ ദ്വിജഃ .. 77

ശുദ്ധാമ്/ഭസി യഥാ+ ക്ഷീര-ധീർ/വിചാരാ+ന്നിവർ/തതേ .
സംസാര-വാസനാ തദ്വദ്-/വിചാരാ+ന്നിവർ/തതേ .. 78

മ+ധ്വമ്ബു/ശങ്കയാ താവ+ദ്വി+പ്ര-വര്യൈഃഫ്/ പ്രപീയതേ .
യാവ+ന്നാത്ര പരി+ജ്ഞാതം പരിജ്ഞാതം പ്രഹീയതേ .. 79

രൂപ-ലാവണ്യ-യു+ക്താപി ചിത്രകാ+ന്തേവ കാമിനീ .
ദ്രവ്യ-മാത്ര-സമാരമ്ഭാത്-തത്ത്വ-വിദ്ഭിർ/വിലോ+ക്യതേ .. 80

യഥാ മഷീ-കുസുമ്/ഭാദി+ സ്ത്രിയാശ്-ചി+ത്രേ തഥൈവ ഹി .
ജീവ+ത്യാ അപി കേശോഷ്ഠംങ്ങ് കസ്താം പരി കില+ ഗ്രഹഃ .. 81

അനു-ഭൂതോ ഗുഡഃസ് സ്വാദു/രപി ദാഹ-വികർ/തനൈഃ .
ന ശ+ക്യതേ്+ന്യഥാ-കർതുംൻ ത+ത്ത്വാ-ലോകസ്/തഥാ+ത്മനഃ .. 82

പര+വ്യസ-നിനീ നാരീ+ വ്യ+ഗ്രാപി ഗൃഹകർമണി .
തദേ-വാ+സ്വാദ-യ+ത്യന്തഃഫ് പര-സങ്ഗര/സായനമ് .. 83

ഏവംൻ തത്ത്വേ പരേ ശു+ദ്ധേ ധീരോ വിശ്രാന്തി-മാഗതഃ .
ന ശ+ക്യതേ ചാലയിതുംൻ ദേവൈ-രപി സവാ-സവൈഃ .. 84

പര+വ്യസ-നിനീ നാരീ/ കേന ഭർത്രാ ബലീയസാ .
വിസ്മാരി-താ+ സ്വ/സംകല്പ/കാന്ത-സങ്ഗ/മഹോത്-സവമ് .. 85

ജഗത്-സമര-സാനന്ദ/ചിദാ-ലോകാവ-ലമ്/ബനമ് .
കേന വിസ്മാ+ര്യതേ ബുദ്ധിസ്/ത+ത്ത്വ+ജ്ഞസ്യ മഹാത്മനഃ .. 86

സമഗ്ര-സുഖ-ദുഃഖാ+ഢ്യംവ് വ്യവഹാര-മഖ+ണ്ഡിതമ് .
കുർവൻ/കുല-ജനാ-യ+ത്തോ ഭർതൃ+ശ്വശുര-ഖേദിതഃ .. 87

യഥാ സംകല്പ-കാന്തേന ഭവ+ത്യാനന്ദ-മന്ഥരഃ .
വധൂലോകോ+ വ്യസനവാൻ-ദുഃഖ/വൃന്ദൈർന ബാ+ധ്യതേ .. 88

തഥാ വിഗലിതാ/വി+ദ്യോ+ വ്യവഹാര-പരോ്ഷ+പ്യലമ് .
സമ്യഗ്/ദൃഷ്ടിഃസ് സദാചാരോ മുദ-മേ+ത്യന്ത-രാ+ത്മനാ .. 89

ഛി+ദ്യതേന നികൃ+ത്താങ്ഗോ ഗല-ദ+ശ്രുർന രോദിതി .
ദഹ്യതേ ന+പ്ര-ദഗ്ധോ്പി/ നഷ്ടോ്പി ന വിനശ്യതി .. 90

വ്യപഗത-സുഖ-ദുഃഖ-സംനി-പാതോ
വിധി-വിധു-രേ+ഷ്വപി സംകടേ+ഷ്വ/ചിത്തഃ .
വില-സതു സദനേ പുരോ+ത്ത-മേ വാ
വിതത-ഗിരൗ വിപിനേ തപോ-വനേ വാ .. 91

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ വൈരാ+ഗ്യോപ-ദേശോ നാമ ചതുഃസ്/സപ്തതി-തമഃസ് സർഗഃ .. 74 ..

ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
8.11.2023